

Tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Eelnõuga võetakse üle nõukogu direktiiv (EL) 2022/2523, hargmaiste ettevõtete kontsernide ja suurte riigisiseste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta liidus (ELT L 328, 22.12.2022, p. 1–58, edaspidi ka *direktiiv*). Üleilmne miinimumtulumaks (edaspidi *miinimummaks*) on osa Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (edaspidi *OECD*) ning G20¹ maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku üleilmsest maksureformist. Miinimummaksu eesmärk on riikidevahelise maksukonkurentsi piiramine, et tagada minimaalne maksustamise tase sõltumata sellest, kus riigis hargmaine kontsern (edaspidi ka *kontsern*) kasumit teenib. Et tagada ühtne miinimummaksu kohaldamine Euroopa Liidus, on EL nõukogus vastu võetud vastav direktiiv.

EL liikmesriigid peavad direktiivi üle võtma 31. detsembriks 2023. a, kuid väiksematele riikidele, kus on vähem kui 12 hargmaise kontserni (konsolideeritud kogutulu ületab 750 miljonit eurot) lõplikku emaüksust, on halduskoormuse vähendamiseks ette nähtud erand, mille kohaselt ei pea need riigid miinimummaksu kohaldama esimese kuue aasta jooksul, st enne aastat 2030. Samas peavad erandit kohaldavad riigid tagama, et seal asuvad hargmaiste kontsernide lõplikud emaüksused määravad kontserni eest miinimummaksu deklaratsiooni esitava üksuse riigis, mis rakendab miinimummaksu. Lisaks peavad erandit kohaldavad riigid kohustama nende riigis asuvaid hargmaise kontserni üksuseid edastama miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele deklaratsiooni esitamiseks vajalikku informatsiooni.

Erandi kohaldamine ei vabasta erandit kohaldavas riigis asuvaid üksuseid miinimummaksukohustusest teistes riikides, vaid vähendab nii nende kui ka maksuhalduri halduskoormust. Kuna Eestis on 2022. aasta seisuga viis hargmaise kontserni lõplikku emaühingut, kohaldab ka Eesti kõnealust erandit. Lisaks võimaldab erandi kasutamine oodata, kuni kõik miinimummaksu puudutavad reeglid on kokku lepitud. Kuigi vastu võetud direktiiv põhineb OECD-s kokku lepitud mudelreeglitel, ei ole miinimummaksu reegleid puudutav töö OECD-s veel lõppenud. Miinimummaksu reeglite ülevõtmisel on teistel riikidel tekkinud palju küsimusi ja ilmnunud teatud probleeme, mida OECD püüab nüüd lahendada miinimummaksu suuniste kaudu. Kuna kõik suunised ei ole veel kokku lepitud, on reeglite kehtestamine sellistes tingimustes üsna keeruline ja on olemas suur risk, et uusi reegleid tuleb peatselt muuta. Seega on erandi kohaldamine põhjendatud vähemalt seni, kuni olukord OECD miinimummaksu suuniste loomisel on selginenud.

Kuna Eesti kohaldab direktiivist tulenevat erandit, ei pea Eesti praegu kogu direktiivi üle võtma. Erandi kohaselt peab Eesti kehtestama siin asuvale lõplikule emaühingule kohustuse määrata miinimummaksu deklaratsiooni esitav kontserni üksus riigis, mis kohaldab miinimummaksu. Lisaks peab Eesti kehtestama hargmaisesse kontserni kuuluvatele Eestis asuvatele üksustele ja lõplikele emaühingutele kohustuse edastada miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele deklaratsiooni esitamiseks vajalik info. Erandi kohaldamine ei vabasta Eestis asuvaid hargmaisesse kontserni kuuluvaid üksuseid miinimummaksukohustusest, kuid selle kohustuse

¹ Kahekümne Rahandusministri ja Keskpangajuhi Grupp, mis on 1999. aastal asutatud mitteametlik foorum, mis toob kokku maailma olulisemaid tööstusriigid ja areneva majandusega riigid ning arutab maailmamajanduse stabiilsuse küsimusi.

suurus arvutatakse välja teises riigis. Kohustus tasuda miinimummaksu tekib kas riigis, kus asub hargmaise kontserni lõplik emaühing või riigis, kus asub Eesti lõpliku emaühingu määratud miinimummaksu deklaratsiooni esitav üksus. Käesoleva seletuskirja lisas 1 on selgitatud, kuidas mõjutavad teiste riikide kehtestatud miinimummaksu reeglid Eestis asuvaid hargmaisesse kontserni kuuluvaid üksuseid.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna nõunik Inga Klauson (e-mail inga.klauson@fin.ee, tel 5885 1357). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (e-mail virge.aasa@fin.ee, tel 5885 1493). Eelnõu toimetab keeleliselt personali- ja õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (e-mail sirje.lilover@fin.ee, tel 5885 1468).

1.3 Märkused

Eelnõu näeb ette tulumaksuseaduse (edaspidi ka *TuMS*) kuni 31. detsembrini 2023. a kehtiva redaktsiooni (RT I, 17.03.2023, 77) muutmise.

Enne eelnõu ettevalmistamist ei ole koostatud eelnõule väljatöötamiskavatsust kooskõlas Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ (edaspidi *HÕNTE*) § 1 lõike 2 punktiga 2, kuna eelnõu käsitleb Euroopa Liidu õiguse rakendamist.

Eelnõuga võetakse üle nõukogu direktiiv 2022/2523, mille artikli 56 kohaselt jõustavad liikmesriigid direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembril 2023. a ning neid kohaldatakse majandusaastate suhtes, mis algavad alates 31. detsembrist 2023. a.

Seadus on kavandatud jõustuma 31. detsembril 2023. a.

Direktiivi artikli 50 kohaselt ei ole riigid, kus on vähem kui 12 hargmaise kontserni lõplikku emaühingut, kohustatud miinimummaksu kohaldama ega kogu direktiivi üle võtma kuni aastani 2030. Selle artikli alusel ei võta Eesti kogu direktiivi teksti üle, vaid kehtestab Eestis asuvatele hargmaise kontserni üksustele teabe edastamise kohustuse. Lisaks kehtestatakse Eestis asuvatele hargmaise kontserni lõplikele emaühingutele kohustus määrata miinimummaksu deklaratsiooni esitav üksus riigis, mis rakendab miinimummaksu. Kuna Eesti ei pea miinimummaksu reegleid kohaldama, kasutatakse eelnõus viiteid direktiivi artiklitele. Näiteks direktiivis kasutatavad terminid ei ole tulumaksuseadusesse üle võetud, vaid on lisatud viide vastavale direktiivi artiklile. *HÕNTE* § 28 lõike 6 kohaselt välditakse seaduseelnõus otsesest viidet direktiivi sätetele. Lubatud on otsesed viited ainult Euroopa Liidu direktiivi tehnilistele sätetele, mida Eesti peab üksüheselt kohaldama ja mille kordamine seaduseelnõus ei ole õigusselguse seisukohalt otstarbekas ega vajalik. Kooskõlas kõnealuse *HÕNTE* sättega on seadusesse lisatud viited ainult nendele direktiivi sätetele, mida Eesti peab üksüheselt kohaldama ja mille kordamine seaduseelnõus ei ole õigusselguse seisukohalt otstarbekas ega vajalik.

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, sh teiste tulumaksuseaduse muutmist puudutavate eelnõudega. Eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga 2023–2027, mis näeb ette tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu direktiivi 2022/2523

ülevõtmiseks.

Muudatuste seadusena vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthäälte enamus.

2. Seaduse eesmärk

Seaduseelnõu peamine eesmärk on üle võtta nõukogu direktiiv 2022/2523, et tagada hargmaise kontserni minimaalne maksustamise tase sõltumata sellest, kus riigis hargmaine kontsern kasumit teenib. Direktiivi ülevõtmiseks on kaks võimalust:

- 1) võta kogu direktiiv üle ja kehtestada Eestis miinimummaks või
- 2) kohaldada direktiivi artiklist 50 tulenevat erandit, mille kohaselt ei pea liikmesriigid, kus on vähem kui 12 hargmaise kontserni lõplikku emaüksust, rakendama miinimummaksu esimese kuue aasta jooksul, st enne aastat 2030.

Esimene alternatiiv eeldab keerulise ja kuluka IT-süsteemi loomist ja tõstab oluliselt maksumaksjate halduskoormust ning Maksu- ja Tolliameti töökoormust. Esimese alternatiivi mõju riigieelarvele on keeruline prognoosida, kuna see sõltub hargmaisesse kontserni kuuluvate üksuste käitumisest. Arvestades, et Eestis on nominaalne tulumaksumäär 20% ning aastast 2025 tõuseb see 22%-ni, siis 15% efektiivse maksumäära saavutamiseks on vaja jaotada 53,18% kasumist. Seega on minimaalse efektiivse maksumäära saavutamine Eestis võimalik ilma olulise halduskoormuse tõusuta. Kuna esimese kolme aasta jooksul on võimalik rakendada lihtsustust, mis põhineb riikidepõhisel aruandlusel ja vältida miinimummaksu keerulisi arvutusi, on väga tõenäoline, et maksumaksjad püüavad nagunii jaotada rohkem kasumit, et saavutada 15% efektiivne maksumäär keerulisi arvutusi tegemata.

Esimese alternatiivi rakendamise teeb keeruliseks ka asjaolu, et kuigi direktiiv on vastu võetud, põhineb see OECD algatusel ning OECD tasandil ei ole töö miinimummaksu suunistega veel lõpule jõudnud. Seega võib teatud sätete tõlgendamine lähiajal muutuda. Õiguspärase ootuse põhimõtet arvestades ei ole otstarbekas luua uut hargmaiste kontsernide maksustamise süsteemi olukorras, kus selle süsteemi toimimise üksikasjad ei ole veel lõplikult kokku lepitud.

Teine alternatiiv võimaldab riikidel, kus on vähem kui 12 hargmaise kontserni lõplikku emaüksust, sh Eestil miinimummaksu rakendamine kuue aasta võrra edasi lükata. See erand on lisatud direktiivi Eesti soovil. Kõnealuse erandi puhul tuleb Eestil kehtestada direktiivi artikli 50 nõuetele vastav miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele informatsiooni edastamise kohustus Eesti lõpliku emaühinguga hargmaisesse kontserni kuuluvatele Eestis asuvatele üksustele ja lõplikele emaühingutele. Lisaks kehtestatakse eelnõuga Eestis asuva lõpliku emaühingu kohustus määrata miinimummaksu deklaratsiooni esitav üksus muus liikmesriigis, või kui kontsernil ei ole teises liikmesriigis hargmaisesse kontserni kuuluvat üksust, siis sellises kolmandas riigis või jurisdiktsioonis, millel on aruantava majandusaasta kohta kehtiv tingimustele vastav pädevate asutuste kokkulepe Eestiga.

Erandi kohaldamine ei vabasta selles riigis asuvaid üksuseid miinimummaksukohustusest teistes riikides, vaid vähendab nii nende kui ka maksuhalduri halduskoormust. Teises riigis miinimummaksukohustuse vältimiseks on Eesti äriühingutel võimalik Eestis rohkem kasumit jaotada, et efektiivne maksumäär oleks vähemalt 15%. Kui maksumäär tõuseb 22%-le, siis 15% efektiivse maksumäära saavutamiseks tuleb jaotada 53,18% kasumist. Arvestades, et esimesel kolmel aastal kehtib erisus, mis võimaldab lihtsustatud efektiivse maksumäära arvutust riikidepõhise aruandluse andmete alusel, on äriühingutel üsna suur motivatsioon rohkem kasumit jaotada, et pääseda keerulistest miinimummaksu maksubaasi arvutustest. Seega on

võimalik, et maksulaekumine suureneb ka juhul, kui Eesti ei kehtesta miinimummaksu. Kui äriühingud jaotavad rohkem kasumit, suureneb maksulaekumine juba aastal 2024. Miinimummaks laekuks aga alles 2026. aasta teises pooles.

Arvestades hetkel miinimummaksu reeglitega seoses valitsevat segadust ja miinimummaksu kehtestamisega kaasnevat olulist maksumaksjate halduskoormuse ja Maksu- ja Tolliameti töökoormuse tõusu, lähtub eelnõu teisest alternatiivist. See tähendab, et Eesti ei rakenda aastast 2024 miinimummaksu, vaid kehtestab artikli 50 nõuetele vastavad kohustused Eestis asuvatele hargmaiste kontsernide üksustele.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse tulumaksuseadust peatükiga 10³ „Üleilmne miinimummaks“. Peatükk koosneb kahest paragrahvist, § 54¹⁰ ja § 54¹¹.

Paragrahv 54¹⁰ kehtestab Eesti lõpliku emaühinguga hargmaisesse kontserni kuuluvatele üksustele üleilmse miinimummaksuga seotud kohustused.

Lõige 1 määrab uue peatüki 10³ kohaldamisala. Nimelt kohaldatakse üleilmse miinimummaksuga seotud reegleid Eestis asuva lõpliku emaüksusega hargmaisesse kontserni kuuluvate üksuste suhtes, mis asuvad Eestis ja mille kogutulu, sealhulgas lõike 3 kohaselt välistatud üksuste kogutulu, on lõpliku emaüksuse konsolideeritud finantsaruannetes vähemalt kahel kontrollitavale majandusaastale vahetult eelnenud neljast järjestikusest majandusaastast vähemalt 750 mln eurot. Kui kontserni kogutulu ületab lävendi ainult ühel aastal, siis selline kontsern ei ole veel miinimummaksu reeglite kohaldamisalas.

Kogutulu tähendab müügitulu maksualase teabevahetuse seaduse § 20³ lõike 4 alusel kehtestatud riikidepõhise aruande tähenduses (rahandusministri 19. mai 2015. a määruse nr 16 „Maksualase teabevahetuse seadusest tulenevate deklaratsiooni vormide ja andmekoosseisude ning nende esitamise ja täitmise korra kehtestamine” lisa 15). Riikidepõhise aruande täitmise korra kohaselt võetakse müügitulu lävendi arvutamisel arvesse kogu müügitulu, mis kajastub (või peaks kajastuma) konsolideeritud majandusaasta aruandes, sh erakordsed tulud ja tehingukasumid investeerimistegevusest, kui need on majandusaasta aruandes vastavalt kajastatud. Nimetatud lävendi kohaldamisel võetakse arvesse ka sellise üksuse kogu müügitulu, kelle vähemusosalused kuuluvad mitteseotud osapooltele, kuid kes emaüksuse jurisdiktsiooni raamatupidamiseeskirjade kohaselt tuleb täies mahus konsolideerida. Sellise üksuse finantsteave esitatakse tervikuna, mitte proportsionaalselt jaotatuna. Juhul kui emaüksuse jurisdiktsiooni raamatupidamiseeskirjade kohaselt tuleb selline üksus konsolideerida proportsionaalselt, võib üksuse müügitulu jaotada ka proportsionaalselt, seda nii lävendi arvutamisel kui ka aruandes.

Direktiivi artikli 3 punkti 1 kohaselt tähendab üksus juriidilist isikut või mis tahes õiguslikku moodustist, mille majandustegevuse kohta peetakse finantsarvestust. OECD mudelreeglite kohaselt mõeldakse siinkohal eelkõige truste ja lepingulisi fonde.

Direktiivi artikli 3 punkti 2 kohaselt tähendab kontserni kuuluv üksus:

- 1) mis tahes majandusüksust, mis on hargmaise kontserni või suure riigisisese kontserni osa ning
- 2) põhiüksuse mis tahes püsivat tegevuskohta, mis kuulub punktis 1 osutatud hargmaisesse kontserni.

Direktiivi artikli 3 punkti 3 kohaselt tähendab kontsern:

- 1) selliste majandusüksuste kogumit, mis on seotud omandiõiguse või kontrolli kaudu, nagu on kindlaks määratud tunnustatud raamatupidamisstandardis, mille alusel koostatakse lõpliku emaüksuse konsolideeritud finantsaruanded, sealhulgas kuulub kontserni koosseisu mis tahes üksus, mis võidi lõpliku emaüksuse konsolideeritud finantsaruannetest välja jätta üksnes tema väiksuse, ebaolulisuse või müügiks hoidmise tõttu või
- 2) majandusüksust, millel on üks või mitu püsivat tegevuskohta, tingimusel et see majandusüksus ei kuulu juba teise, punktis 1 määratletud kontserni.

Direktiivi artikli 3 punkti 25 kohaselt tähendab tunnustatud raamatupidamisstandard rahvusvahelist finantsaruandlusstandardit (IFRS või IFRS liidus vastuvõetud kujul vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1606/2002) ning Ameerika Ühendriikide, Austraalia, Brasiilia, Euroopa Liidu liikmesriikide, Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvate riikide, Hiina Rahvavabariigi, Hongkongi (Hiina), India Vabariigi, Jaapani, Kanada, Korea Vabariigi, Mehhiko, Singapuri, Šveitsi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Ühendkuningriigi üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtteid.

Direktiivi artikli 3 punkti 4 kohaselt tähendab hargmaine kontsern (direktiivi tõlkes ekslikult tõlgitud “hargmaiste ettevõtete kontsern“) mis tahes kontserni vähemalt ühe üksuse või püsiva tegevuskohaga, mis ei asu lõpliku emaüksuse jurisdiktsioonis.

Direktiivi artikli 3 punkti 6 kohaselt tähendavad konsolideeritud finantsaruanded

- 1) finantsaruandeid, mille üksus on koostanud vastavalt tunnustatud raamatupidamisstandardile ning milles on selle üksuse ja kõigi tema kontrolli all olevate üksuste varad, kohustused, tulud, kulud ja rahavood esitatud nii, nagu oleks tegemist ühe majandusüksusega;
- 2) direktiivi 2022/2523 punkti 3 alapunktis b määratletud kontserni (püsivate tegevuskohtadega kontsern) puhul finantsaruanded, mille üksus on koostanud vastavalt tunnustatud raamatupidamisstandardile;
- 3) lõpliku emaüksuse finantsaruanded, mis ei ole koostatud vastavalt tunnustatud raamatupidamisstandardile ja mida on hiljem korrigeeritud, et vältida olulisi konkurentsimoonusi; ning
- 4) kui lõplik emaüksus ei koosta punktides a, b või c kirjeldatud finantsaruandeid, siis finantsaruanded, mis oleks koostatud, kui lõplikult emaüksuselt nõutaks selliste finantsaruannete koostamist kooskõlas:
 - a) tunnustatud raamatupidamisstandardiga või
 - b) muu raamatupidamisstandardiga ja tingimusel, et selliseid finantsaruandeid on korrigeeritud eesmärgiga vältida olulisi konkurentsimoonusi.

Direktiivi artikli 3 punkti 7 kohaselt tähendab majandusaasta arvestusperioodi, millest lähtuvalt hargmaise kontserni lõplik emaüksus koostab konsolideeritud finantsaruanded, või kalendriaastat, juhul kui lõplik emaüksus konsolideeritud finantsaruandeid ei koosta.

Lõige 2 selgitab, kuidas korrigeerida tulukünnist, kui vähemalt üks lõikes 1 nimetatud neljast majandusaastast on pikem või lühem kui 12 kuud. Sel juhul korrigeeritakse lõikes 1 nimetatud tulukünnist proportsionaalselt iga kõnealuse majandusaasta kohta.

Lõige 3 selgitab, millistele üksustele ei kohaldata miinimummaksuga seotud reegleid. Sellegipoolest arvestatakse nende välistatud üksuste müügitulu lõikes 1 sätestatud tulukünnise arvutamisel hargmaise kontserni kogutulu hulka.

Lõike 3 punkti 1 kohaselt on miinimummaksu kohaldamisalast välja jäetud järgmised üksused: valitsusüksus, rahvusvaheline organisatsioon, mittetulundusühing, pensionifond, investeerimisfond, mis on lõplik emaüksus ja kinnisvarainvesteeringute vahend, mis on lõplik emaüksus.

Valitsusüksus on direktiivi artikli 3 punkti 9 kohaselt üksus, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- 1) ta on osa valitsusest või riigi poliitilisest allüksusest või kohalikust omavalitsusest või täielikult valitsuse või riigi omandis;
- 2) ta ei tegele majandustegevusega ning tema peamine eesmärk on:
 - a) valitsemisfunktsioonide täitmine või
 - b) riigi või jurisdiktsiooni varade haldamine või investeerimine;
- 3) ta annab valitsusele või riigile aru oma üldistest tulemustest ja esitab valitsusele või riigile igal aastal teabearuandeid ning
- 4) tema varad lähevad likvideerimisel üle valitsusele ja kui ta jaotab netotulu, jaotatakse netotulu ainult valitsusele, kusjuures ühtki osa tema netotulust ei kasutata eraõiguslike isikute huvideks.

Rahvusvaheline organisatsioon on direktiivi artikli 3 punkti 10 kohaselt valitsustevaheline organisatsioon, sealhulgas rahvusülene organisatsioon, või täielikult valitsustevahelisele organisatsioonile kuuluv asutus või amet, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- 1) see koosneb peamiselt valitsuse või riigi esindajatest;
- 2) sellel on jurisdiktsiooniga, kus see on asutatud, kehtiv peakorteri leping või sisult sarnane leping, näiteks kokkulepped, mis annavad organisatsiooni tööruumidele või tegevuskohale jurisdiktsioonis õiguse privileegidele ja immunitetidele; ning
- 3) seadus või organisatsiooni tegevust reguleerivad dokumendid keelavad tal eraõiguslike isikute kasuks tulu teenimise.

Mittetulundusühing on direktiivi artikli 3 punkti 11 kohaselt üksus, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- 1) ta on asutatud ja tegutseb oma asukohajurisdiktsioonis:
 - a) eranditult usulisel, heategevuslikul, teaduslikul, kunstilisel, kultuurilisel, sportlikul või hariduslikul või muul sarnasel eesmärgil või
 - b) on kutseorganisatsioon, ettevõtete organisatsioon, kaubanduskoda, tööorganisatsioon, põllumajandus- või aiandusorganisatsioon, ühiskondlik organisatsioon või organisatsioon, mis tegutseb eranditult sotsiaalse heaolu edendamise nimel;
- 2) kogu või peaaegu kogu punktis 1 nimetatud tegevusest saadud tulu on tema asukohajurisdiktsioonis tulumaksust vabastatud;
- 3) tal puuduvad osanikud või liikmed, kellel on mittetulundusühingu tulude või varade vastu omandi või tulusaamisega seotud huvi;
- 4) üksuse tulu või varasid ei või jaotada eraõiguslikule isikule või mitteheategevuslikule üksusele ega kasutada neid nende kasuks, välja arvatud:
 - a) üksuse heategevusliku tegevuse korral;
 - b) mõistliku tasu maksmiseks osutatud teenuste eest või vara kasutamise eest või
 - c) maksena, mis kajastab üksuse ostetud kinnisvara õiglast väärtust, ja

- 5) üksuse likvideerimisel või lõpetamisel tuleb kõik selle varad jaotada või tagastada mittetulundusühingule või üksuse asukohajurisdiktsiooni valitsusele, valitsusasutusele või selle jurisdiktsiooni poliitilisele allüksusele;
- 6) ta ei tegele sellise majandustegevusega, mis ei ole otseselt seotud tema asutamise eesmärkidega.

Pensionifond on direktiivi artikli 3 punkti 33 kohaselt:

- 1) majandusüksus, mis on asutatud ja tegutseb jurisdiktsioonis peaaegu eranditult peamise eesmärgiga hallata või maksta inimestele pensioni ja lisa- või kõrvalhüvitisi, kusjuures
 - a) seda üksust reguleeritakse sellisena selle jurisdiktsiooni või selle poliitilise allüksuse või kohaliku omavalitsuse poolt või
 - b) need pensionid on tagatud või muul viisil kaitstud riigisestest õigusaktidega ning neid rahastatakse usaldusüksuse või usaldusfondi kaudu hoitava vara arvel, et tagada vastavate pensionikohustuste täitmine hargmaiste kontsernide ja suurte riigisestest kontsernide maksejõuetuse korral;
- 2) pensioniteenuste üksus, mis on direktiivi artikli 3 punkti 34 kohaselt majandusüksus, mis on asutatud ja mida juhitakse peamiselt selleks, et investeerida vahendeid direktiivi artikli 3 punkti 33 alapunktis a nimetatud üksuste kasuks või viia ellu tegevusi, mis on punkti 33 alapunktis a nimetatud tegevuste kõrvaltegevused, tingimusel et pensioniteenuste üksus kuulub samasse kontserni nagu neid tegevusi läbiviivad üksused.

Investeeringufond on direktiivi artikli 3 punkti 31 kohaselt majandusüksus või moodustis:

- 1) mis on ette nähtud paljude investorite, sealhulgas mitteseotud investorite, finants- või mittefinantsvarade koondamiseks;
- 2) mis teeb investeeringuid vastavalt kindlaksmääratud investeeringupoliitikale;
- 3) mis võimaldab investoritel vähendada tehingu-, uuringute ja analüüsikulusid või kollektiivselt hajutada riski;
- 4) mis on ette nähtud eelkõige investeerimistulu või -kasumi teenimiseks või kaitseks konkreetse või üldise sündmuse või tulemuse eest;
- 5) mille investoritel on oma sissemakse alusel õigus fondi varadele või nendelt teenitud tulule;
- 6) millele kohaldatakse selle asutamise või valitsemise jurisdiktsiooni investeeringufondide kohta kehtivaid õigusakte, sealhulgas asjakohaseid rahapesuvastaseid ja investorite kaitset käsitlevaid õigusakte, ning
- 7) mida valitsevad investorite nimel investeeringufondide valitsemise spetsialistid.

Kinnisvarainvesteeringute vahend on direktiivi artikli 3 punkti 32 kohaselt laia osanike ringiga majandusüksus, mille varad koosnevad suuremas osas kinnisasjadest ja mille tulu maksustatakse üks kord, kas vahendi enda või osanike tasandil, kusjuures maksukohustuse edasilükkamine ei tohi kesta kauem kui üks aasta.

Lõike 3 punkti 2 kohaselt on miinimummaksu kohaldamisalast välja jäetud ka üksus, mille väärtusest kuulub vahetult või vähemalt ühe välistatud üksuse kaudu otse või kaudselt vähemalt 95% vähemalt ühele punktis 1 nimetatud üksusele, välja arvatud pensioniteenuste üksusele, ning mis eranditult või peaaegu eranditult hoiab vara või investeerib raha punktis 1 nimetatud üksuse kasuks või tegeleb eranditult punktis 1 nimetatud üksuse tegevusega seotud kõrvaltegevustega;

Lõike 3 punkti 3 kohaselt on üleilmse miinimummaksu kohaldamisalast välja jäetud üksus ka üksus, mille väärtusest kuulub vahetult või vähemalt ühe välistatud üksuse kaudu otse või kaudselt vähemalt 85% vähemalt ühele punktis 1 nimetatud üksusele, välja arvatud

pensioniteenuste üksusele, tingimusel et peaaegu kogu tema tulu koosneb dividendidest või osalustest saadud kasumist või kahjumist, mis on direktiivi artikli 16 lõike 2 punkti b ja c kohaselt tingimustele vastava tulu või kahjumi arvutamisel välja jäetud.

Direktiivi artikli 16 lõike 1 punkti b kohaselt on väljajäetud dividend selline dividend või kasumieraldis, mis on saadud seoses vähemalt 10% osalusega.

Direktiivi artikli 16 lõike 1 punkti c kohaselt on väljajäetud osalustest saadud kasum või kahjum selline kasum, tulu või kahjum, mis sisaldub kontserni kuuluva üksuse finantsarvestuse netotulus või -kahjumis ja mis tuleneb:

- 1) kasumist ja kahjumist, mis tuleneb osaluse õiglase väärtuse muutustest, välja arvatud portfelliosalus;
- 2) kasumist või kahjumist seoses osalusega, mis kuulub omakapitali arvestusmeetodi alla, ning
- 3) osaluse võõrandamisest tulenevast kasumist ja kahjumist, välja arvatud portfelliosaluse võõrandamise korral.

Lõikega 4 kehtestatakse Eestis asuvale lõplikule emaüksusele kohustus määrata miinimummaksu deklaratsiooni esitav üksus muus liikmesriigis, või kui kontsernil ei ole teises liikmesriigis hargmaisesse kontserni kuuluvat üksust, siis sellise kolmanda riigi jurisdiktsioonis, millel on aruantava majandusaasta kohta kehtiv tingimustele vastav pädevate asutuste kokkulepe miinimummaksu kohaldavate jurisdiktsioonidega, kus asuvad teised kontserni üksused.

Kuigi Eestis ei tule miinimummaksudeklaratsiooni esitada, tuleb Eesti lõplikul emaühingul tagada, et mõnes teises miinimummaksu kohaldavas jurisdiktsioonis oleksid olemas andmed Eesti üksuste miinimummaksukohustuse arvutamiseks. Selleks tuleb Eesti lõplikul emaühingul määrata oma kontserni kuuluv üksus liikmesriigis või kolmandas riigis, mis kohaldab miinimummaksu. See üksus esitab miinimummaksu deklaratsiooni kogu kontserni eest, sh Eestis asuvate üksuste eest vastavalt selle asukohariigi seadustele, mis põhinevad EL liikmesriigi puhul direktiivil ja kolmandate riikide puhul OECD mudelreeglitel, kommentaaridel ja suunistel.

Lõikega 5 kehtestatakse Eestis asuva lõpliku emaüksusega hargmaisesse kontserni kuuluvatele Eestis asuvatele üksustele ja lõplikule emaüksusele kohustus esitada lõpliku emaüksuse määratud miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele või lõplikule emaüksusele teave, mis on vajalik nõukogu direktiivi artikli 44 lõike 5 nõuete täitmiseks. Kõnealuse teabe esitamise kohustus kehtib ainult sellistesse hargmaistesse kontsernidesse kuuluvatele Eestis asuvatele üksustele, mille lõplik emaühing asub Eestis. Iga kontsern saab ise valida, kas iga Eestis asuv üksus esitab teavet enda kohta otse miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele või lõplikule emaüksusele, kes omakorda esitab teavet kõikide Eestis asuvate üksuste kohta miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele.

Direktiivi artikli 44 lõike 5 kohaselt vajab miinimummaksu deklaratsiooni esitav üksus järgmist teavet:

- 1) andmed kontserni kuuluvate üksuste kohta, sealhulgas nende maksukohustuslase numbrid, kui need on olemas, nende asukohajurisdiktsioon ja nende staatus selle direktiivi alusel;
- 2) andmed hargmaise kontserni või suure riigisisese kontserni struktuuri kohta, sealhulgas kontserni üksuste kontrolliva osaluse² kohta teistes kontserni üksustes;

² Direktiivi artikli 3 punkti 21 kohaselt tähendab kontrolliv osalus osalust majandusüksuses, mille puhul osanik peab või oleks pidanud konsolideerima üksuse varad, kohustused, tulud, kulud ja rahavood ridade kaupa kooskõlas

- 3) andmed, mida on vaja järgmiste arvutuste tegemiseks:
- efektiivne maksumäär iga jurisdiktsiooni kohta ja iga kontserni kuuluva üksuse juurdemaksmisele kuuluv miinimummaks,
 - juurdemaksmisele kuuluva miinimummaksu jaotamine tulu arvessevõtmise reegli alusel ja alamaksustatud maksete reegli alusel arvutatud juurdemaksmisele kuuluva miinimummaksu summa jaotamine igale jurisdiktsioonile ning
- 4) direktiivis 2022/2523 sätestatud valikuvariantide hulgast tehtud valikute protokoll.

Punktis 4 on mõeldud direktiivi artiklis 45 loetletud valikuvariante. Nimetatud variantide hulgast teeb valikud lõplik emaüksus, seega protokollu edastamise kohustus on ainult Eestis asuvatel lõplikel emaühingutel. Teistele hargmaise kontserni Eestis asuvatele üksustele see kohustus ei laiene.

Esitatud teabe alusel arvutatakse miinimummaksu deklaratsioonide esitavas riigis Eesti äriühingute miinimummaksukohustus käesoleva seletuskirja lisas 1 välja toodud reeglite alusel. Miinimummaksu kohustuse tasumine on võimalik nelja aasta võrra edasi lükata. Esimese sammuna peab kontsern vaatama, kas talle rakendub mõni erand või lihtsus, mille alusel loetakse, et miinimummaksukohustus on null. Kui ühtegi erandit ei kohaldu, siis tuleb arvutada miinimummaksukohustus põhireeglite alusel. Kõige lihtsam viis saavutada efektiivne maksumäär vähemalt 15%, on jaotada Eestis rohkem kasumit. Kui maksumäär tõuseb 22%-le, siis 15% efektiivse maksumäära saavutamiseks tuleb jaotada 53,18% kasumist.

Lõikega 6 täpsustatakse, et käesolevas peatükis kasutatavad terminid on määratletud direktiivi artiklis 3. Terminid on välja toodud ja määratletud ka käesolevas seletuskirjas nende sätete juures, kus neid kasutatakse. Kuna direktiivi eestikeelne tõlge ei anna kohati edasi ingliskeelse originaalteksti (tekst, mida nõukogu töörühmades läbi räägiti) mõtet, on siin seletuskirjas direktiivi eestikeelses tekstis sisalduvaid määratlusi Eesti õiguskorrale ja originaaltekstile lähedasemaks kujundatud.

Paragrahviga 54¹¹ selgitatakse, kuidas määrata kontserni kuuluva üksuse asukoht. Lõike 1 kohaselt asub üksus, mis ei ole maksustamise mõttes läbipaistev üksus, jurisdiktsioonis, kus teda peetakse residentiks tema juhtimise või asutamise koha või muude sarnaste kriteeriumide alusel. Kui nimetatud üksuse asukohta ei ole esimese lause alusel võimalik kindlaks määrata, käsitatakse teda asuvana jurisdiktsioonis, kus ta asutati. TuMS § 6 lõike 2 kohaselt on juriidiline isik, välja arvatud usaldusfond, Eesti resident, kui ta on asutatud Eesti seaduse alusel.

Lõike 2 kohaselt käsitatakse maksustamise mõttes läbipaistvat üksust riikkondsuseta üksusena, välja arvatud juhul, kui ta on hargmaise kontserni või suure riigisisese kontserni lõplik emaüksus või kui ta peab kohaldama tulu arvessevõtmise reeglit vastavalt direktiivi 2022/2523 artiklitele 5, 6, 7 ja 8, ning sellisel juhul käsitatakse maksustamise mõttes läbipaistvat üksust asuvana jurisdiktsioonis, kus ta asutati. Eestis käsitatakse maksustamise mõttes läbipaistvana usaldusfondi. Eestis ei ole teada olevalt ühtegi usaldusfondi, mis oleks hargmaise kontserni või suure riigisisese kontserni lõplik emaühing või millel oleks kohustus kohaldada tulu arvessevõtmise reeglit. Seega on Eestis asutatud usaldusfond miinimummaksu reeglite kohaldamisel riikkondsuseta üksus.

tunnustatud raamatupidamisstandardiga; loetakse, et põhiüksusel on oma püsivates tegevuskohtades kontrolliv osalus.

Lõige 3 selgitab, kuidas määratakse kindlaks püsiva tegevuskoha asukoht. Asukoha määramine sõltub püsiva tegevuskoha liigist. Punkt 1 selgitab, kuidas määrata direktiivi artikli 3 punkti 13 alapunktis a nimetatud püsiva tegevuskoha asukoht. Selle sätte kohaselt käsitatakse püsiva tegevuskohana tegelikku või tinglikku äritegevuse kohta, mis asub selles jurisdiktsioonis, kus seda käsitatakse püsiva tegevuskohana ja kus tema tulu maksustatakse kohaldatava maksulepingu sellise artikli alusel, mis on sarnane OECD tulu- ja kapitalimaksu näidislepingu artikliga 7. Sellist püsivat tegevuskohta käsitatakse asuvana jurisdiktsioonis, kus seda käsitatakse püsiva tegevuskohana ja kus ta on kohaldatava maksulepingu alusel maksukohustuslane.

Punkt 2 selgitab, kuidas määrata direktiivi artikli 3 punkti 13 alapunktis b nimetatud püsiva tegevuskoha asukohta olukorras, kus maksuleping puudub. Sel juhul käsitatakse püsiva tegevuskohana tegelikku või tinglikku äritegevuse kohta, mis asub jurisdiktsioonis, kus maksustatakse sellisele tegevuskohale omistatavat netokasumit samal viisil, nagu jurisdiktsioon maksustab oma maksuresidenti. Sellist püsivat tegevuskohta käsitatakse asuvana selles jurisdiktsioonis, kus ta maksab oma äritegevuse tulemusena tulumaksu. TuMS § 7 kohaselt on püsiv tegevuskoht majandusüksus, mille kaudu toimub mitteresidendi püsiv majandustegevus Eestis. Mitteresidendil tekib Eestis püsiv tegevuskoht geograafiliselt piiritletud või liikuva iseloomuga majandustegevuse tulemusena või mitteresidendi nimel lepinguid sõlmima volitatud esindaja kaudu Eestis toimuva majandustegevuse tulemusena. Erinevalt OECD näidislepingu artiklist 5 ei piira TuMS püsiva tegevuskoha tekkimist füüsilise asukoha olemasolu tingimusega ja ei sea erinevaid lävendeid ega muid tingimusi püsiva tegevuskoha tekkimiseks erinevat laadi majandustegevuse puhul.

Punkt 3 selgitab, kuidas määrata direktiivi artikli 3 punkti 13 alapunktis c nimetatud püsiva tegevuskoha asukohta olukorras, kus jurisdiktsioonis ei ole äriühingu tulumaksu süsteemi. Sel juhul käsitatakse püsiva tegevuskohana tegelikku või tinglikku äritegevuse kohta, mida käsitatakse püsiva tegevuskohana OECD tulu- ja kapitalimaksu näidislepingu alusel, tingimusel et sellisel jurisdiktsioonil oleks õigus maksustada tulu, mis oleks omistatav püsivale tegevuskohale näidislepingu artikli 7 kohaselt. Sellist püsivat tegevuskohta käsitatakse asuvana oma asukohajurisdiktsioonis.

Punkt 4 selgitab, kuidas määrata direktiivi artikli 3 punkti 13 alapunktis d nimetatud püsiva tegevuskoha asukohta. Selle sätte kohaselt käsitatakse püsiva tegevuskohana tegelikku või tinglikku äritegevuse kohta, mida ei ole kirjeldatud direktiivi artikli 3 punkti 13 alapunktides a–c ja mille kaudu toimub tegevus väljaspool jurisdiktsiooni, kus asub põhiüksus, juhul kui selline jurisdiktsioon annab selliste tehingutega seotud tuludele maksuvabastuse. Sellist püsivat tegevuskohta käsitatakse riikkondsuseta kohana. Direktiivi artikli 3 punkti 40 kohaselt tähendab põhiüksus majandusüksust, mis kajastab oma püsiva tegevuskoha finantsaruandluse netotulu või -kahjumit finantsaruannetes.

Lõige 4 selgitab olukorda, kus kontserni kuuluv üksus asub kahes jurisdiktsioonis ja neil jurisdiktsioonidel on kehtiv maksuleping. Sel juhul käsitatakse kontserni kuuluvat üksust asuvana selles jurisdiktsioonis, kus teda peetakse kõnealuse maksulepingu kohaselt maksuresidendiks. Kui kohaldatava maksulepinguga nõutakse, et pädevad asutused saavutaksid vastastikuse kokkuleppe kontserni kuuluva üksuse residentsuse kohta ja kokkuleppele ei jõuta, kohaldatakse lõiget 5. Kui kohaldatav maksuleping ei võimalda topeltmaksustamise leevendamist seetõttu, et kontserni kuuluv üksus on mõlema lepinguosalise maksuresident, kohaldatakse lõiget 5.

Lõige 5 selgitab olukorda, kus kontserni kuuluv üksus asub rohkem kui ühes jurisdiktsioonis ja neil jurisdiktsioonidel ei ole kohaldatavat maksulepingut. Sel juhul käsitatakse kontserni kuuluvat üksust asuvana selles jurisdiktsioonis, kus majandusaastal kohaldati suuremas summas hõlmatud makse direktiivi artikli 20 tähenduses. Hõlmatud maksude summa arvutamisel ei võeta arvesse välismaise kontrollitava äriühingu sätte kohaselt tasutud maksusummat. Hõlmatud maksude hulka kuuluvad järgmised maksud:

- 1) maksud, mis on kirjendatud kontserni kuuluva üksuse finantsaruandluses seoses tema tulu või kasumiga või tema osaga selle kontserni kuuluva üksuse tulust või kasumist, milles tal on osalus;
- 2) kõlbliku kasumijaotamismaksu süsteemi, sh Eesti äriühingu tulumaksusüsteemi alusel kehtestatud maksud kasumieraldistelt, kasumieraldistena käsitletavalt kasumiosalt ja ettevõtlusega mitteseotud kuludelt;
- 3) üldiselt kohaldatava äriühingu tulumaksu asemel kehtestatud maksud ning
- 4) jaotamata kasumi ja äriühingu omakapitaliga seotud maksud, sealhulgas tulul ja omakapitalil põhinevad mitme komponendiga maksud.

Kui kahes jurisdiktsioonis tasumisele kuuluvate hõlmatud maksude summa on sama või null, käsitatakse kontserni kuuluvat üksust asuvana jurisdiktsioonis, kus tema tegeliku majandustegevuse erandi alusel väljajätav tulu, mis on arvutatud üksusepõhiselt vastavalt direktiivi artiklile 28, on suurem. Kui tegeliku majandustegevuse erandi alusel väljajätav tulu kahes jurisdiktsioonis on sama või null, loetakse kontserni kuuluv üksus riikkondsuseta üksuseks, välja arvatud juhul, kui tegemist on lõpliku emaüksusega ja sel juhul käsitatakse teda asuvana jurisdiktsioonis, kus ta asutati.

Direktiivi artikli 28 kohaselt on tegeliku majandustegevuse erandi alusel väljajätav tulu summa, mis võrdub 5 protsendiga üksuse kõlblikest palgakuludest kvalifitseeruvate töötajate kohta, kes töötavad hargmaise kontserni või suure riigisisese kontserni heaks kõnealusel jurisdiktsioonis, ja 5 protsendiga jurisdiktsioonis asuva kõlbliku materiaalse vara bilansilisest väärtusest. Direktiivi artikli 48 alusel kehtivad tegeliku majandustegevuse erandi puhul esimestel aastatel suuremad määrad.

Kõlblike palgatulude puhul asendatakse 5% määr järgmise kalendriaasta 31. detsembril algava iga majandusaasta kohta järgmises tabelis esitatud määradega:

2023	10%
2024	9,8%
2025	9,6%
2026	9,4%
2027	9,2%
2028	9,0%
2029	8,2%
2030	7,4%
2031	6,6%
2032	5,8%

Kõlbliku materiaalse vara bilansilise väärtuse puhul asendatakse 5% määr järgmise kalendriaasta 31. detsembril algava iga majandusaasta kohta järgmises tabelis esitatud määradega:

2023	8%
2024	7,8%
2025	7,6%
2026	7,4%
2027	7,2%
2028	7,0%
2029	6,6%
2030	6,2%
2031	5,8%
2032	5,4%

Lõige 6 selgitab olukorda, kus lõigete 4 ja 5 kohaldamise tulemusena asub emaüksus jurisdiktsioonis, kus tema suhtes ei kohaldata tingimustele vastavat tulu arvesse võtmise reeglit. Sel juhul kohaldatakse tema suhtes teise jurisdiktsiooni tingimustele vastavat tulu arvesse võtmise reeglit, välja arvatud juhul, kui kohaldatava maksulepinguga on sellise reegli kohaldamine keelatud. Tulu arvesse võtmise reegel on üleilmse miinimummaksu põhireegel, mille kohaselt arvutab ja tasub hargmaise kontserni või suure riigisisese kontserni emaettevõtja või miinimummaksu deklaratsiooni esitav üksus tasumisele kuuluva miinimummaksu kontserni kuuluvate madalalt maksustatud üksuste eest.

Lõige 7 selgitab olukorda, kus kontserni kuuluv üksus muudab oma asukohta majandusaasta jooksul. Sel juhul käsitatakse teda asuvana jurisdiktsioonis, kus teda käsitati asuvana käesoleva paragrahvi kohaselt kõnealuse majandusaasta alguses.

Eelnõu § 1 punkti 2 kohaselt täiendatakse seaduse normitehnilist märkust direktiivile 2022/2523 ülevõtmise andmetega.

Eelnõu § 2 kohaselt jõustub seadus 2023. aasta 31. detsembril, kuna direktiivi 2022/2523 artikli 56 kohaselt jõustuvad liikmesriigid direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembril 2023. a ning neid kohaldatakse majandusaastate suhtes, mis algavad 31. detsembrist 2023. a.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõus kasutatud terminid on määratletud direktiivi artiklis 3. Lisaks on uued terminid lahti seletatud käesolevas seletuskirjas nende sätete juures, kus neid kasutatakse.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele. Eelnõuga võetakse üle nõukogu direktiiv (EL) 2022/2523, hargmaiste ettevõtete kontsernide ja suurte riigisiseste kontsernide ülemaailmse madalaima maksustamistaseme tagamise kohta liidus. Kuna Eesti rakendab direktiivi artiklist 50 tulenevat erandit, ei võeta direktiivi üle täies ulatuses. Käesoleva seaduseelnõu ning direktiivi 2022/2523 sätete vastavustabel on esitatud seletuskirja lisan 2.

6. Seaduse mõjud

Eelnõu rakendamisega ei ole ette näha mõju regionaalarengule, sotsiaalvaldkonnale, elu- ja looduskeskkonnale, riigi julgeolekule ega riigiasutuste korraldusele. Eelnõu rakendamisega on ette näha mõju majandusele ja välissuhetele.

Kaasnev mõju: majandusele ja välissuhetele

Sihtrühm: Mõjutatud isikud on hargmaised kontsernid, mille lõplik emaühing asub Eestis ning mille kogutulu on lõpliku emaüksuse konsolideeritud finantsaruannete kohaselt vähemalt 750 000 000 eurot vähemalt kahel kontrollitavale majandusaastale vahetult eelnenud neljast järjestikusest majandusaastast. Maksu- ja Tolliameti andmetel ületas 2022. aastal lävendi viis kontserni. Seega on sihtrühm väga väike.

Mõju ulatus. Muudatuse tulemusena tõuseb Eestis asuva lõpliku emaühinguga hargmaisesse kontserni kuuluvate üksuste halduskoormus, kuna neil tuleb edastada miinimummaksu deklaratsiooni esitamiseks vajalik teave lõpliku emaühingu määratud miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele. Samas ei pea hargmaisesse kontserni kuuluvad Eestis asuvad üksused esitama miinimummaksu deklaratsiooni tänu sellele, et Eesti rakendab direktiivi artiklist 50 tulenevat erandit. Seega on mõju ulatus keskmine.

Muudatusel võib olla vähene mõju Eesti välissuhetele. Samas on kõik Euroopa Liidu liikmesriigid toetanud seda, et väiksemad riigid saavad rakendada erandit ja jätta miinimummaks üle võtmata tingimusel, et see ei mõjuta miinimummaksu süsteemi toimimist teistes riikides. Ka OECD tasandil aktsepteeritakse, et kõik Kaasava Raamistiku liikmed, kes on toetanud rahvusvahelist maksureformi, miinimummaksu ise ei kohalda, kuid peavad tagama, et miinimummaksu kohaldamata jätmine ei takista selle rakendamist teistes riikides. Seega on võimalik mõju välissuhetele väga väike.

Mõju avaldumise sagedus on iga-aastane, kuna miinimummaksu deklaratsiooni esitamiseks vajalik teave tuleb esitada miinimummaksu deklaratsiooni esitavale üksusele iga aasta alatest aastast 2026.

Ebasoovitavate mõjude risk on, et miinimummaksu kohaldamisalas olevad äriühingud hakkavad näitama väiksemaid kasumeid, et vältida miinimummaksukohustust.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Eelnõu rakendamine ei eelda muudatusi Maksu- ja Tolliameti e-maksuameti infosüsteemis, kuna Eesti kohaldab direktiivist tulenevat erandit ja ei hakka miinimummaksu rakendama.

Muudatustel ei ole otsest mõju riigieelarvele. Muudatustel võib olla riigieelarvele kaudne positiivne mõju, kuna aastast 2024 hakkab miinimummaks kehtima paljudes teistes riikides.

Võimalik, et Eestis asuvad hargmaisesse kontserni kuuluvad üksused hakkavad Eestis rohkem kasumit jaotama, et tõsta oma efektiivset maksumäära ja vältida miinimummaksu tasumist teistes riikides. Kuid kuna teistes riikides miinimummaksu kehtestamise mõju sõltub äriühingute valikutest, ei ole võimalik kaudset mõju prognoosida.

8. Rakendusaktid

Eelnõu rakendamiseks ei ole vaja muuta rakendusakte.

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2023. aasta 31. detsembril, kuna direktiivi 2022/2523 artikli 56 kohaselt jõustavad liikmesriigid direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembril 2023. a ning neid kohaldatakse majandusaastate suhtes, mis algavad alates 31. detsembrist 2023. a.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks Maksu- ja Tolliametile, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Maksumaksjate Liidule, Eesti Tööandjate Keskliidule ja Finance Estoniale.